

Vragen en antwoorden

Tijdens de informatiebijeenkomst van 13 april 2021 over de plannen voor het gedeeltelijk ondergronds brengen van de bestaande bovengrondse 150 kV-hoogspanningsverbindingen die door en langs Haagse Beemden en Wisselaar lopen, hebben we een groot deel van de vragen zo goed mogelijk beantwoord. Hieronder vindt u een bundeling van de vragen die werden gesteld en de antwoorden daarop.

? **Wat gaat er gebeuren?**

De bestaande bovengrondse 150 kV-hoogspanningsverbindingen, die door en langs Haagse Beemden en Wisselaar lopen, komen gedeeltelijk ondergronds te liggen. Het gaat hierbij om het volgende tracé met mastnummers:

- de 150 kV-lijn Breda – Prinsenbeek (2,3 km tussen mast 42 en mast 49) en
- de 150 kV-lijn Breda – Geertruidenberg (1,3 km van mast 30 tot hoogspanningsstation Breda).

De masten 42, 49 en 30 blijven staan.

? **Waarom worden deze hoogspanningslijnen verkabeld?**

Het ondergronds brengen van deze hoogspanningsverbindingen levert onder andere een bijdrage aan het groene karakter van de wijken. De gemeente maakt gebruik van het landelijk verkabelingsprogramma. Op 1 januari 2019 is de nieuwe elektriciteitswet aangenomen, die het mogelijk maakt bovengrondse hoogspanningslijnen onder de grond te brengen (verkabelen). Hiervoor is een landelijk verkabelingsprogramma opgezet. De gemeente neemt hiervoor zelf een gedeelte van de kosten voor haar rekening.

? **Waarom wordt de verkabeling niet verder doorgetrokken – dus waarom wordt er niet nog meer verkabeld?**

De gemeente maakt gebruik van het landelijk verkabelingsprogramma. De minister heeft delen van 50, 110 en 150 kV-verbindingen aangewezen, die in aanmerking komen voor verkabeling of verplaatsing. Het gaat in totaal om ca. 135 km hoogspanningslijn. Hierbinnen vallen de tracés zoals in Breda wordt verkabeld, die zijn aangewezen door de minister. De gemeente Breda heeft TenneT, als netbeheerder opdracht gegeven om deze delen ondergronds te brengen of te verplaatsen. Daarvoor moet de gemeente wel 20% van de kosten dragen tot een maximum van € 975.000 per kilometer nieuwe verbinding. Als de gemeente wil verkabelen buiten het programma om, betaalt de gemeente 100% van de kosten. TenneT voert de verkabeling in Breda uit. In de Elektriciteitswet is geregeld, dat TenneT haar aandeel in de kosten van dit landelijke programma kan verdisconteren in de transporttarieven. Voor TenneT is er geen reden (onderhoud, versterken of anders) om meer te verkabelen dan is aangewezen.

? **En hoe zit het met het opstijppunt bij mast 49 dat zover wordt verplaatst pal tegen een beschermd gebied aan. Waarom niet op dezelfde plek?**

Zoals hierboven aangegeven, is slechts een beperkt deel van de bestaande hoogspanningsverbinding

door de minister aangewezen voor verkabelen, wat betekent dat de kosten daarvan grotendeels door het Rijk worden betaald. Het gedeelte van de hoogspanningsverbinding voorbij mast 49 is niet aangewezen door de minister. Technisch is het niet mogelijk om de mast een op een te vervangen voor een opstijgpunt. Voor een optimale positie ervan, is een aantal factoren gewogen en komen we uit op deze plek.

? **Wat is het effect van de verkabeling op de natuur?**

Voor de bestemmingsplannen is natuuronderzoek gedaan. De uitkomsten van dat onderzoek is vermeld in paragraaf 4.5 van de toelichting van het plan en het onderzoeksrapport is als bijlage bij de toelichting op het bestemmingsplan gevoegd en te lezen op ruimtelijkeplannen.nl. De conclusie van dat natuuronderzoek is – kort samengevat – dat wat betreft het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten nabij de hoogspanningsmasten geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is of met maatregelen zoals het uitvoeren van werkzaamheden buiten het broedseizoen een ontheffing kan worden verkregen. Naar de aanwezigheid van mollen en mogelijke effecten van de ondergrondse kabel op mollen is geen onderzoek gedaan, omdat de mol in Nederland geen beschermde diersoort meer is. Tijdens de uitvoer van de werkzaamheden wordt er gewerkt met een ecologisch werkprotocol om eventueel nadelige gevolgen te beperken.

? **Hoe wordt deze kabelverbinding aangelegd?**

Het overgrote deel van de kabel wordt met een gestuurde boring aangelegd. De hinder en impact op de omgeving is hiermee klein. Op een paar punten moeten we gebruikmaken van een open ontgraving.

? **Hoe loopt het nieuwe ondergrondse tracé?**

De nieuwe ondergrondse hoogspanningskabels lopen voor het grootste deel gelijk op met de huidige bovengrondse verbinding. Daar worden dus de lijnen en masten verwijderd.

? **Mag er dan straks op die grond worden gebouwd?**

Nee, er mogen straks geen woningen of andere gebouwen bovenop de kabel worden gebouwd. De hoogspanningskabel ligt in een belemmerde strook, die is vastgelegd in het bestemmingsplan. Op deze belemmerde strook mag niet worden gebouwd. Een deel van de bebouwde omgeving krijgt dankzij de verkabeling een ander karakter en het aanzicht verandert door het verdwijnen van de masten.

? **Wat is het effect van de voorgenomen werkzaamheden op de bebouwingszone?**

Tijdens de aanleg van de ondergrondse kabel kan het zijn dat u tijdelijk hinder ondervindt van de werkzaamheden. Denk aan geluid, tijdelijk gewijzigde verkeerssituaties, het aanleveren van benodigde materialen en het gebruik van bepaalde werkvoertuigen voor uitvoering van de werkzaamheden. Het gaat om tijdelijke effecten, er zijn geen blijvende effecten te verwachten. Als de ondergrondse kabel is aangelegd, is er geen effect op de bebouwingszone. Dit betekent dat er geen woningen of andere gebouwen bovenop de kabel mogen worden gebouwd. De hoogspanningskabel ligt in een belemmerde strook, die is vastgelegd in het bestemmingsplan. Op deze belemmerde strook mag niet worden gebouwd. Een deel van de bebouwde omgeving krijgt dankzij de verkabeling een ander karakter en het aanzicht verandert door het verdwijnen van de masten.

? **Tot hoeveel meter uit de strook mag er in het nieuwe bestemmingsplan niet gebouwd worden?**

In de voorliggende bestemmingsplannen geldt een belemmerde zone (met een dubbelbestemming) van ongeveer 15 meter breed. Binnen die strook grond ligt straks de ondergrondse kabel en daarom mag daar niets worden gebouwd. Buiten die strook grond mag door het vervallen van de dubbelbestemming van de bovengrondse hoogspanningslijn wel worden gebouwd. Behalve die dubbelbestemming die zal vervallen geldt namelijk voor die gronden ook nog een bestemming “Groen”, “Water” of bijvoorbeeld “Verkeer”. Die bestemmingen blijven gelden en die bestemmingen bepalen in hoeverre buiten de belemmerde strook grond van 15 meter mag worden gebouwd en wat dan mag worden gebouwd. Dus in algemene zin kan slechts worden opgemerkt dat dit afhangt van de geldende bestemming naast de belemmerde strook grond. Zo staat de bestemming “Groen” van het bestemmingsplan “Haagse Beemden” alleen bouwwerken zoals speeltoestellen en lichtmasten toe en geen gebouwen.

? **Wat gaat er gebeuren met de grond die ‘vrijkomt’ uit de beschermde zone als deze versmald wordt naar 15 meter?**

De hoogspanningsverbinding bovengronds zoals die nu nog van kracht is is een zogenoemde dubbelbestemming. Met de gronden waarvan de belemmerde strook van de bovengrondse hoogspanningsverbinding komt te vervallen gebeurt feitelijk niets. Door dit plan vervalt alleen de dubbelbestemming die de hoogspanningslijn regelt. Behalve die dubbelbestemming geldt voor die gronden ook nog een bestemming “Groen”, “Water” of bijvoorbeeld “Verkeer”. Door dit plan worden die geldende bestemmingen niet veranderd en er is ook geen voornemen om bijvoorbeeld een woonbestemming aan die strook grond te geven. Die huidige bestemmingen blijven gelden en daarmee verandert in zoverre niets aan het toegestane gebruik en bouwmogelijkheden.

? **Kunnen omwonenden meedenken over de inrichting van dit terrein?**

Voor de gronden waarvan de dubbelbestemming van de bestaande hoogspanningslijn komt te vervallen en daarmee ook de beperking van de sommige gebruiks- en bouwmogelijkheden, zijn geen concrete plannen om die anders in te richten dan nu het geval is. De meeste gronden binnen de woongebieden zijn nu ingericht als groenstrook of als water en dat blijft ongewijzigd.

? **Waar komen de zogenaamde opstijpunten en hoe zien die eruit?**

De opstijpunten komen bij mast 49 en 42, bij het hoogspanningsstation Terheijdenseweg en bij mast 30. We hebben het hier over portalen. Dat zijn geen hoge masten, maar die zijn lager en wat breder. Een verbeelding hiervan ziet u op de projectatlas.

? **Wat wordt de breedte van de zakelijk recht strook die wordt afgesloten met de grondeigenaren?**

De breedte van de zakelijk recht strook zal 17 meter zijn, hierbinnen wordt de kabel gelegd en deze strook wordt vastgelegd middels een zakelijk recht overeenkomst bij de notaris. In deze zakelijk recht overeenkomst leggen we de rechten en plichten over en weer vast, hierin wordt het recht om de ondergrondse hoogspanningsverbinding aan te leggen, te gebruiken en te onderhouden geregeld.

? **Wat gebeurt er met de huidige masten?**

De oude hoogspanningsmasten en alle geleiders in de Haagse Beemden en Wisselaar worden verwijderd (amoveren). Dit kan pas worden uitgevoerd op het moment dat de nieuwe ondergrondse kabelverbinding gereed is. De masten worden inclusief de fundatie verwijderd. Als de masten op palen zijn gefundeerd, dan worden die tot ongeveer 2 meter onder maaiveld verwijderd.

? **Wat gebeurt er met de telecominstallaties die nu in de huidige hoogspanningsmasten hangen?**

NOVEC (organisatie die antenneopstelpunten aanbiedt aan providers) en Gemeente Breda onderzoeken de mogelijkheden voor een optimaal mobiel netwerk in Breda. Onder andere door het verdwijnen van masten 46, 47 en 48 (in de lijn Breda-Roosendaal) is hiervoor een oplossing nodig. Er zal een nieuwe telecommast worden gebouwd waar ook de antennes die nu in mast 48 hangen naar overgaan. Ook blijkt dat een antenne-mast nodig is in de omgeving van hoogspanningsmast 33 bij de Terheijdenseweg. Er zijn nu onderzoeken om hier te kijken naar een goede oplossing. Eventuele vergunningprocedures voor het gebruik van hoogspanningsmasten als antennemast zijn geen onderdeel de verkabeling. Omwonenden van betreffende masten, die een brief van NOVEC ontvingen, kunnen met vragen over de antenne-opstellingen of 5G op www.antennebureau.nl.

? **Wat is de reden dat er geen integrale voorlichting wordt gedaan voor de verkabeling, de voorgenomen zendmast op de ganzerik en de herindeling van het gebied na 2024?**

De communicatie voor de verkabeling is een paar jaar geleden al gestart en nadert nu de bestemmingsplanprocedure. Daarover willen TenneT en de gemeente graag helder communiceren. De zendmast en de herindeling zijn geen onderdeel van dit bestemmingsplan en daarom voor dit project niet relevant. Voor TenneT is het belangrijk dat de ontwerpbestemmingsplannen nu ter inzage liggen, zodat eind 2024 de hoogspanningsmasten verwijderd kunnen worden.

Wanneer worden de werkzaamheden uitgevoerd en wanneer zijn de masten verwijderd?

Op dit moment kunnen we een globale planning laten zien. Als alles meezit starten we in 2023 met de aanleg van de ondergrondse kabels. We verwachten in 2024 de hoogspanningslijnen (en masten) te kunnen verwijderen.

- Uitvoering Breda-Roosendaal/Haagse Beemden > 2023
- Uitvoering Breda-Geertruidenberg/Wisselaar > medio 2023 tot medio 2024
- Verwijderen hoogspanningslijnen Haagse beemden > voorjaar 2024
- Verwijderen hoogspanningslijnen Wisselaar > najaar 2024

Wie voert de werkzaamheden uit?

Als netbeheerder van het Nederlandse hoogspanningsnet, voert TenneT deze werkzaamheden uit. TenneT zet voor de werkzaamheden een ervaren aannemer in die veel ervaring heeft met kabel- en leidingwerk.

Wordt er vooraf een nulmeting gedaan bij de huizen die nu langs de hoogspanningskabels staan?

Er wordt vooraf een nulmeting gedaan door onze aannemer op in ieder geval de werkerreinen en werkstroken. Daarnaast worden omliggende objecten, zoals woningen, waarbij er kans op schade is, meegenomen in de nulmeting. Elke boring is maatwerk en wordt volledig doorgerekend door onze opdrachtnemer. De uitkomsten daarvan resulteren in mogelijke voorzorgsmaatregelen.

Nieuwsgierig hoe zo'n boring eraan toegaat? Bekijk dan het filmpje via bijgaande link <https://youtu.be/NyOspB18Pyk>. Het filmpje is ook terug te vinden op de projectsite van TenneT (www.tennet.eu/breda).

Hoe zit het met de mofverbinding en de open ontgraving in de landgoederenzone en is er iets te zeggen over de hoeveelheid en routing van het bouwverkeer?

Het is nog niet bekend hoe de route van het bouwverkeer precies loopt. Dat is iets wat we met de aannemer verder uitwerken. En dit stemmen we af met de grond- of perceeleigenaar die wij raken. Voordat de werkzaamheden straks daadwerkelijk beginnen, organiseren we een nieuwe informatiesessie waarin we dit verder kunnen toelichten. Het grootste deel van het tracé wordt met gestuurde boringen aangelegd. Op sommige punten hebben we een open ontgraving nodig om de ondergrondse hoogspanningsverbinding te kunnen aansluiten op de bovengrondse verbinding via een nieuw opstijgportaal. Op het tracé bij Haagse Beemden moeten we in een open ontgraving twee boringen met elkaar verbinden, omdat de maximale lengte van een boring ongeveer 1 km is.

In de Toelichting van het bestemmingsplan onder 4.8 magneetvelden is niet duidelijk of er nu sprake is van een 'veilige zone' op 15 meter afstand van de kabel (die ligt straks 20 meter onder de grond) of dat het gaat om op het maaiveld 15 meter aan weerszijden van het hart van de kabel.

Wanneer TenneT een ondergrondse hoogspanningsverbinding aanlegt dan ligt deze kabel in een belemmerde strook, die is vastgelegd in het bestemmingsplan. Op deze belemmerde strook mag niet worden gebouwd. Voor hoogspanningslijnen, ondergrondse hoogspanningskabels en hoogspanningsstations van TenneT is vanuit het beleid van de Rijksoverheid in Nederland een blootstellingslimiet van 100 microtesla aan de orde. Volgens het RIVM voldoen alle voor publiek toegankelijke plaatsen in de nabijheid van het hoogspanningsnet van TenneT in Nederland hieraan (<https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/magneetvelden>). Ook nieuwe hoogspanningsinfrastructuur van TenneT moet voldoen aan deze blootstellingslimiet.

Voor nieuwe situaties bij bovengrondse hoogspanningslijnen is in Nederland een aanvullend voorzorgbeleid ingesteld om te voorkomen dat kinderen die langdurig verblijven in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningslijnen worden blootgesteld aan magneetveldsterkten hoger dan 0,4 microtesla (jaargemiddeld). Dit voorzorgbeleid is niet van toepassing op ondergrondse hoogspanningskabels en hoogspanningsstations. Desondanks kunnen ook mensen die nabij ondergrondse hoogspanningskabels of hoogspanningsstations wonen zich zorgen maken over magneetvelden. Om tegemoet te komen aan de zorgen die kunnen leven bij bewoners, maakt TenneT op verzoek van de gemeente de magneetveldcontour waar de magneetveldsterkte jaargemiddeld hoger is dan 0,4 microtesla, inzichtelijk. De definitieve magneetveldberekeningen zijn nog niet beschikbaar, maar TenneT heeft bij diverse kabelverbindingen in het verleden al wel onderzoek uitgevoerd naar magneetvelden. Daaruit volgt dat aangenomen mag worden dat de contour van 0,4 microTesla (jaargemiddeld) voor een dergelijke verbinding binnen 15 meter van het hart van een

kabelverbinding is gelegen. Bij de ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding zijn binnen 15 meter van het hart van de kabelverbinding geen woningen, scholen, crèches of kinderdagopvangplaatsen gelegen die in het kader van het huidige beleidsadvies voor bovengrondse hoogspanningslijnen zouden kunnen worden aangemerkt als gevoelige functie. Aangenomen mag worden dat de berekende magneetveldcontour, die later beschikbaar komt, smaller zal zijn dan de eerdergenoemde 15 meter gemeten uit hart van de verbinding aan weerszijden van de kabel.

Ten slotte: u kunt uitgebreide achtergrondinformatie over elektromagnetische velden vinden op de website van het kennisplatform EMV: <https://www.kennisplatform.nl/hoogspanningslijnen-en-elektriciteitsnetwerk>. Ook kunt u uw eigen GGD of het RIVM raadplegen.

? **De ontwerpbestemmingsplannen voor beide tracédelen liggen nu ter inzage. Wat betekent dit concreet voor de procedure?**

Op ruimtelijkeplannen.nl en bij de gemeente Breda zijn de bestemmingsplannen in te zien. T/m 10 mei liggen de plannen ter inzage. Tot die tijd kunnen zienswijzen worden ingediend.

Stappen in de bestemmingsplanprocedure:

- Bestemmingsplannen ter inzage
- Indienen zienswijzen
- Beoordelen ingekomen zienswijzen en opstellen zienswijzennota
- Voor vaststelling via het college naar de gemeenteraad
- Agendering op raadsvergadering
- Gemeenteraad stelt het bestemmingsplan in maximaal drie stappen vast (beeldvorming, oordeelsvorming, besluitvorming)
- Vastgesteld bestemmingsplan zes weken ter inzage voor het instellen van beroep

Periode - tijdspad:

t/m 10 mei
t/m 10 mei
Tot eind mei
Eind mei t/m half juni
Eind juni
Eind juni t/m half juli
Half Juli t/m eind augustus

Deze planning is afhankelijk of het bestemmingsplan gewijzigd wordt vastgesteld. Als dit zo is, hebben we eerst toestemming nodig van de provincie voor de start van de beroepstermijn. Als we deze toestemming niet vragen/krijgen moeten we 6 weken na vaststelling wachten totdat de beroepstermijn mag starten.

? **Hoe kan ik een zienswijze indienen en tot wanneer?**

Bent u het oneens met de plannen of heeft u suggesties? Dan kunt u t/m 10 mei een zienswijze indienen. Dat kan online, schriftelijk of mondeling.

- Online (via DigiD)
 - Zienswijze op ontwerpplan Haagse Beemden
 - Zienswijze op ontwerpplan Hoge Vucht
- Schriftelijk
 - Gemeenteraad van Breda, Postbus 90156, 4800 RH Breda
- Mondeling
 - neem contact op met de gemeente via www.breda.nl/contact (gebruik hiervoor het contactformulier)

? **Waarom twee bestemmingsplannen?**

Beide trajecten worden los van elkaar gerealiseerd. Door voor elk traject een aparte bestemmingsplanprocedure te volgen kan, indien tegen één van beide trajecten bezwaren worden ingediend waardoor er eventueel vertraging optreedt, al wel worden gestart met de uitvoering van het andere traject.

? **Waarom is een wijziging van het bestemmingsplan nodig?**

De ondergrondse hoogspanningsverbindingen kunnen op basis van de geldende bestemmingsplannen niet worden aangelegd, omdat de regels van deze bestemmingsplannen alleen bovengrondse hoogspanningsverbindingen toelaten en geen ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Daarnaast wordt de belemmeringszone van de bovengrondse hoogspanningsleidingen opgeheven door deze bestemmingsplannen zodra de bovengrondse lijnen buiten gebruik zijn gesteld.